

Asia: U 64/2023 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi yritysten tuloverotusta Euroopassa koskevasta kehyksestä

Olli Ropponen
Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos ETLA

Eduskunnan
valtiovarainvaliokunnan
verojaosto

Helsinki, 21.11.2023

BEFIT-esityksen keskeinen sisältö:

- Komission direktiiviesitys COM(2023) 532 final (**BEFIT**) ehdottaa:
 - 1) yhteisiä **laskentasääntöjä** yritysten tuloverotukselle EU-alueella
 - 2) **konsernitasoisen** veropohjan muodostamista ja sen **jakamista** konsernin yritysten kesken

Lähtökohta

- **Monikansallisten** konsernien voittojen verottamisessa havaittu **hankaluuksia**
- EU:ssa **27** erillistä verolainsäädäntöä – **yhteensovittamisesta** seuraa mm.
 - **kilpailun** vääristymistä yritysten välillä
 - verotuksen **epävarmuutta**
 - hallinnollisia **kustannuksia**
 - maiden välisiä **veroriitoja**
- Pyrkimys **yksinkertaistaa** yhteisöverotusta (yhdet säännöt sisämarkkinoille)
 - edesauttaa talous**kasvua** ja kannustaa **investoimaan**
- BEFIT-ehdotus **korvaa** aiemman C(C)CTB-ehdotuksen

Keskeisiä huomioita (yhteiset laskentasäännöt)

- Yritysten tuloverotukseen liittyvien **laskentasääntöjen** yhtenäistäminen vaikuttaa olevan perusteltua toteuttaa EU-tasolla, koska
 - ongelman juurisyy on eri verojärjestelmien **yhteensovittamisessa**
 - yksikään EU-maa **ei** kykene ratkaisemaan ongelmaa **yksipuolisilla** toimillaan
 - Laskentasääntöjen yhtenäistäminen on siis linjassa toissijaisuusperiaatteen kanssa (**subsidiariteetti**-periaate)

Keskeisiä huomioita (veropohjan jakaminen)

- **Konsernitason** veropohjalle ja sen **jakamiselle vähemmän perustetta**
 - Keskeinen peruste hallinnolliset **kustannukset** (vain 1 verottaja), toinen verotulojen tuominen EU:n **omiin varoihin**
- **Digipalveluja** tarjoavalle konsernille veropohjan uudelleenjakoa **voi perustella** veropohjien kohdentumisen hankaluuksilla (kauppaa voi käydä myös paikasta, jossa ei fyysisesti ole; vrt. Pilari 1)
- **Muille** konserneille verotusoikeuksien uudelleenjakamisen **perusteet hatarammat**
 - **Mikä on peruste** sellaiselle yritykselle, joka harjoittaa perinteistä liiketoimintaa paikan päällä?
- Esityksessä **poiketaan** myös muuten vastaavan kaltaisesta reformista (P1; miksi?):
 - BEFIT uudelleenallokoi **kaikki** voitot (ei ylivoitot) + liikevaihtoraja 750 M€ (vs P1: 20 mrd.€)
 - Liikevaihtorajan valinta vaikuttaa reformin **verotuottovaikutuksiin** + raja voi muuttua
- **Investointien** näkökulmasta Suomi vähemmän houkutteleva matalammalla rajalla (vs 20 mrd.€)
 - Reformin keskeinen pyrkimys kannustaa **investoimaan**

Keskeisiä huomioita (jakokaava)

- **Siirtymäajanjakso** aikaväli 7/2028-6/2035
 - Verotuotot allokoidaan konsernin yritysten **verotettavien tulojen** osuuksien suhteissa
- Tämän jälkeen (tai mahdollisuuksien mukaan jo tänä aikana) pyrkimyksenä siirtyä kohti pysyvää **jakomekanismia**, joka voisi perustua jonkinlaiseen jakokaavaan
 - Jakokaavan **yksityiskohdat** voivat vaikuttaa suurestikin **Suomen** veropohjiin ja **verotuottoihin**
 - On mahdollista, että **jakokaavaan** ilmaantuu vastaavia komponentteja kuin oli aiemmin C(C)CTB-esityksessä (pääoma, työvoima, myynnit), jonka BEFIT-esitys korvaa
 - Osaa näistä komponenteista mahdollista sijoitella **strategisesti** kevyemmän verokohtelun saamiseksi
 - Jakokaavan komponentteihin liittyen tärkeä huomioida myös **muut** kuin staattiset vaikutukset

Keskeisiä huomioita (veroasteiden rooli)

- Ehdotus jättää **veroasteen** kansallisesti päätettäväksi
 - Ei saa alittaa efektiivisen veroasteen (ETR) **15 prosenttia**, jotta minimiveroastedirektiivin kanssa linjassa
- Veroasteen rooli voi korostua **verokilpailussa**, koska yhteiset säännöt rajoittavat **maakohtaisten tukien** käyttämistä
 - Reformi **muuttaa** näin verokilpailun uudennlaisilla tavoilla käytäväksi (veropohja vs veroaste)
 - Myös jäsenvaltiokohtaiset **oikaisut** mahdollisesti verokilpailun välineinä (+ hall. taakkaa)
- Aiheuttaa **epävarmuutta Suomen verotuotoille** useasta eri syystä:
 - Muiden maiden veroastereaktiot
 - **Oikaisujen** tekemisen mahdollisuus
 - Tietämättömyys tulevien allokationsääntöjen (**jakokaava**) yksityiskohdista

Keskeisiä huomioita (pakollisuus)

- Järjestelmä on **pakollinen** liikevaihtorajan ylittäville konserneille, muille **vapaaehtoinen**
 - Seurauksena käytössä **kaksi järjestelmää** (nykyinen ja uusi) -> hallinnollisia **kustannuksia**
 - **Siirtymäajan** kustannukset pitkän aikavälin kustannuksia korkeammat (esim. poistosäännöt)
 - Ei ole selvää **pienentääkö** reformi edes **valtioiden** hallinnollista taakkaa, saati **yritysten**
 - Konserneilla kannustin liittyä **vapaaehtoisesti**, vain silloin, kun niiden verokohtelu **kevenee** (ml. konsernitason tappiontasaus)
 - Vapaaehtoisena liittyvät **pienentävät verotuottoja**
- Herättää kysymyksen siitä, tarvitaanko pakollisuutta – jos, **miksi?**
 - Jos **1)** yritysten hallinnolliset **kustannukset** pienenevät ja **2)** **tappiontasaus** hyödyttää, yritysten **kannattaa** liittyä järjestelmään **vapaaehtoisesti** -> **pakollisuutta ei tarvita**

Keskeisiä huomioita (periaatteellisia)

- Kaksi **periaatteellisempaa** seikkaa pistää ehdotuksesta esille:
 - 1) Epäselvyyttä siitä, mitä kaikkea vallan siirtämistä koskevien komissiolle **delegoitujen säännösten** pohjalta voidaan **tehdä** ja mitä kaikkea se **koskee**
 - 2) Myös BEFIT-tiimin (tutkinta/valvonta) **määräenemmistöiset** päätökset poikkeama normaaliin käytäntöön (talousasioihin liittyvät päätökset vaativat **yksimielisyyden**)
 - Sille on **syynsä**, miksi talousasioiden päätökset vaativat taakseen yksimielisyyden

Yhteenveto

- Yhteisten **laskentasääntöjen** muodostaminen vaikuttaa olevan **perusteltu**
- **Konsernitasoisen** yhteisen veropohjan muodostamiselle ja sen **jakamiselle** konsernin yritysten kesken vaikuttaa olevan **vähemmän** perustetta
 - Herättää kysymyksen siitä, toteutuuko **suhteellisuusperiaate** todella
 - Toiminnan tulisi olla **oikeasuhtaista**
 - Nyt tunnutaan tekevän **enemmän** kuin tarve, ja verrattain **kevyillä** perusteluilla

The logo consists of the letters 'ETLA' in a bold, white, sans-serif font, centered within a dark blue square that has a lighter blue gradient at the bottom.

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

Puh. 09 609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki
